

ARES

Asociația pentru Reziliență, Evaluare și Securitate

VERSIUNE INFORMATIVĂ PENTRU CONSULTARE

Legea nr. 5/1952

LEGE

Necunoscut

EMITENT

Marea Adunare Națională

PUBLICARE

Buletinul Oficial

ULTIMA VERIFICARE

27 mai 2026, 16:37

SURSA OFICIALĂ

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/46761>

Document generat informativ din surse publice oficiale. Nu înlocuiește Portalul Legislativ - legislatie.just.ro.

Cuprins

1. Articolul 1	25. Articolul 25
2. Articolul 2	26. Articolul 26
3. Articolul 3	27. Articolul 27
4. Articolul 4	28. Articolul 28
5. Articolul 5	29. Articolul 29
6. Articolul 6	30. Articolul 30
7. Articolul 7	31. Articolul 31
8. Articolul 8	32. Articolul 32
9. Articolul 9	33. Articolul 33
10. Articolul 10	34. Articolul 34
11. Articolul 11	35. Articolul 35
12. Articolul 12	36. Articolul 36
13. Articolul 13	37. Articolul 37
14. Articolul 14	38. Articolul 38
15. Articolul 15	39. Articolul 39
16. Articolul 16	40. Articolul 40
17. Articolul 17	41. Articolul 41
18. Articolul 18	42. Articolul 42
19. Articolul 19	43. Articolul 43
20. Articolul 20	44. Articolul 44
21. Articolul 21	45. Articolul 45
22. Articolul 22	46. Articolul 46
23. Articolul 23	47. Articolul 47
24. Articolul 24	48. Articolul 48

Articole

Articolul 1

În Republica Populara Română justiția are ca sarcina sa apere:

- a) oranduirea socialistă și oranduirea de stat a Republicii Populare Române;
- b) drepturile fundamentale ale oamenilor muncii, precum și celelalte drepturi și interese garantate de legile Republicii Populare Române;
- c) drepturile și interesele aparate de lege ale organelor și instituțiilor de stat, întreprinderilor și organizațiilor economice de stat, gospodăriilor agricole colective și celorlalte organizațiuni și întreprinderi cooperatiste, precum și ale oricăror altor organizațiuni cu caracter obștesc. Justiția are sarcina de a asigura respectarea întocmai a legilor Republicii Populare Române, de către organele și instituțiile de stat, întreprinderile și organizațiile economice de stat, gospodăriile agricole colective și alte organizațiuni și întreprinderi cooperatiste, de către celelalte organizațiuni cu caracter obștesc, precum și de toți cetățenii Republicii Populare Române.

Articolul 2

Tribunalele, în Republica Populara Română, aplicând sancțiuni penale, urmăresc apărarea regimului de democrație populară și în același timp reeducarea infractorilor. Prin activitatea lor, tribunalele educa pe cetățenii Republicii Populare Române în spiritul devotamentului față de Patrie, al construirii socialismului, al îndeplinirii întocmai a legilor Republicii Populare Române, al grijei deosebite față de proprietatea socialistă, al disciplinei în munca, al atitudinii cinstită față de îndatoririle cetățenești și sociale, precum și al respectului față de regulile de conviețuire socială în statul democrat popular.

Articolul 3

În Republica Populara Română, funcționează următoarele tribunale:

- a) tribunalele populare de raion, de oraș și de raion orășenesc;
- b) Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române și tribunalele regionale;
- c) Tribunalul Suprem. Pentru unele ramuri de activitate funcționează următoarele tribunale speciale:
 - a) tribunalele militare;
 - b) tribunalele populare pentru căile ferate;
 - c) tribunalele populare maritime și fluviale.

Articolul 4

Sarcinile justiției se realizează prin:

- a) judecarea cauzelor penale și aplicarea pedepselor prevăzute de lege pentru sancționarea tradatorilor de Patrie, a spionilor, a celor ce sabotează construirea socialismului, a celor ce comit crime împotriva păcii și a umanității, a atatorilor la război, a delapidatorilor și a celor ce irosesc proprietatea socialistă, precum și a talharilor, hoților, huliganilor și a celorlalți infractori;
- b) judecarea cauzelor civile privind drepturile și interesele cetățenilor, ale organelor și instituțiilor de stat, ale întreprinderilor și organizațiilor economice de stat, ale gospodăriilor agricole colective și ale celorlalte organizațiuni și întreprinderi cooperatiste, precum și ale oricăror alte organizațiuni cu caracter obștesc.

Articolul 5

Justiția în Republica Populara Română se desfășoară pentru toți cetățenii fără a se face deosebire de sex, naționalitate, rasă, religie sau grad de cultură.

Articolul 6

Judecătorii de orice grad sînt independenți și se supun, în exercitarea atribuțiilor lor, numai legii.

Articolul 7

În Republica Populara Română tribunalele folosesc limba română. În regiunile și raioanele locuite de populație de altă naționalitate decît cea română, se asigură folosirea limbii acelei populații. În toate cazurile, în fața tribunalelor din întreaga țară, se garantează, pentru cei ce nu cunosc limba folosită de tribunal, dreptul de a lua cunoștința de dosar și de desbateri, precum și de a participa la judecata, prin interpret.

Articolul 8

Judecarea de către tribunale se face prin desbateri publice, afară de excepțiile prevăzute de lege. Dreptul de apărare este garantat prin modul în care tribunalele sînt organizate potrivit prezentei legi, prin dispozițiunile din legile de procedură, precum și prin asistența judiciară.

Articolul 9

Pentru motive temeinice și în scopul unei mai bune judecati, tribunalele ierarhic superioare, fiecare în cadrul circumscripției respective, pot lua din competența celor ierarhic inferioare, orice cauza aflată în curs de judecată în fond, spre a o judeca sau a o trimite spre judecare altui tribunal de același fel și de grad cel puțin egal cu cel de la care cauza a fost luată. Tribunalele pot judeca și în afară sediilor lor, dacă aceasta este necesar în vederea realizării scopului educativ al justiției.

Articolul 10

Tribunalele, prin judecarea recursurilor, verifica legalitatea și temeinicia sentințelor (hotărârilor). Tribunalul Suprem, judecând cererile de îndreptare, verifica sentințele (hotărârile) judecătorești definitive.

Articolul 11

Tribunalele judeca în fond în complet format dintr-un judecător și doi asesori populari. Recursurile și cererile de îndreptare se judeca în complet format din trei judecători.

Articolul 12

Dispozițiunile legale privitoare la menirea atribuțiilor judecătorilor se aplică și asesorilor populari.

Articolul 13

Asesorii populari se aleg la propunerea organizațiilor oamenilor muncii; organizațiile Partidului Muncitoresc Roman, sindicatele, cooperativele, organizațiile de tineret și alte organizații de masa, precum asociațiile culturale. Alegerea asesorilor populari pentru tribunalele populare, se face de către alegatori, în cadrul adunărilor generale ale oamenilor muncii, pe întreprinderi și instituții pe gospodării agricole de stat, gospodării agricole colective, comune și sate, din raza de activitate a tribunalului respectiv. Asesorii populari pentru tribunalele populare pentru căile ferate, pentru tribunalele populare maritime și fluviale și pentru tribunalele regionale, se aleg de sfatul popular al regiunii în centrul căreia tribunalul respectiv își are sediul. Asesorii populari pentru Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române; se aleg de Sfatul Popular al Capitalei Republicii Populare Române. Asesorii populari pentru Tribunalul Suprem se aleg de Marea Adunare Națională, odată cu alegerea judecătorilor Tribunalului Suprem și pentru același termen ca și aceștia. Asesorii populari pentru celelalte tribunale se aleg pe timp de un an. Vârsta pentru a alege este de cel puțin 18 ani împliniți, iar pentru a putea fi ales asesor popular este de cel puțin 23 ani împliniți. Nu pot alege și nu pot fi aleși ca asesori populari persoanele lipsite de facultățile mintale, cele condamnate prin sentința (hotărâre) judecătorească la pierderea dreptului electoral și cei declarați nedemni potrivit legii pentru alegerea deputaților în Marea Adunare Națională. Desemnarea asesorilor, populari pentru tribunalele militare, se face potrivit dispozițiunilor Legii pentru organizarea tribunalelor și procuraturilor militare.

Articolul 14

Sarcina de asesor popular este obligatorie. Asesorii populari sînt chemați de președintele tribunalului iar îndeplinirea obligațiilor lor, pe rînd și pentru mai multe perioade, din lista celor aleși pentru tribunalul respectiv, fără ca aceste perioade să poată totaliza în cursul anului, mai mult de 30 zile. Asesorii populari își păstrează locul ce-l ocupa în producție. Pe timpul exercitării mandatului de asesor popular, acesta va fi retribuit cu o indemnizație zilnică, egală cu cîștigul mediu zilnic calculat în conformitate cu dispozițiunile art. 135 din Codul Muncii. Sumele plătite de întreprinderi vor fi restituite acestora trimestrial de către Ministerul Justiției. Dacă asesorul popular nu este angajat, el va fi retribuit cu o indemnizație zilnică stabilită de organele în drept.

Articolul 15

Asesorii populari dau socoteala celor ce l-au ales, pentru activitatea lor.

Articolul 16

Retragerea calității de asesor popular nu se poate face decât prin rechemare de către cei ce l-au ales sau în temeiul unei sentințe (hotărîri) penale de condamnare.

Articolul 17

Modul de alegere al asesorilor populari stabilite prin Hotărîrea Consiliului de Miniștri.

Articolul 18

Pornirea urmăriri penale și trimiterea în judecata se face, pentru judecătorii de la tribunalele populare din circumscripția unui tribunal regional, precum și pentru judecătorii acestui tribunal, de către procurorul regiunii, cu aprobarea Procurorului General al Republicii Populare Române. Pentru judecătorii de la Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române, precum și pentru acel de la tribunalele populare din Capitala Republicii Populare Române, pornirea urmăriri penale și trimiterea în judecata se face de procurorul Capitalei Republicii Populare Române, cu aprobarea Procurorului General al Republicii Populare Române. Pornirea urmăriri penale și trimiterea în judecata se face, pentru membrii Tribunalului Suprem, de către Procurorul General al Republicii Populare Române, cu aprobarea Prezidiului Marii Adunări Naționale. Titlul II Tribunalele

Articolul 19

În fiecare raion funcționează unul sau mai multe tribunale populare de raion. În oraș pot funcționa tribunale populare de oraș și tribunale populare de raion orasenesc. Numărul tribunalelor populare se stabilește prin ordin de Ministrul Justiției. În același mod se stabilesc sediile și circumscriptiile tribunalelor populare.

Articolul 20

Fiecare tribunal popular este compus dintr-un număr de judecători și este condus de un președinte.

PREȘEDINTELE TRIBUNALULUI POPULAR STABILEȘTE PE ÎNTREGUL TRIBUNAL ORDINEA ÎN CARE ESTE ÎNLOCUIT, ÎN CAZ DE LIPSA, DE CĂTRE JUDECĂTORI. EL REPARTIZEAZĂ PE JUDECĂTORII CARE TREBUIE SĂ ÎNDEPLINEASCĂ ÎNSĂRCINĂRI SPECIALE ÎN CADRUL ATRIBUTIUNILOR TRIBUNALULUI POPULAR.

Articolul 21

Tribunalele populare judeca în fond toate cauzele, în afară celor date de lege în competența altor tribunale.

Articolul 22

În Capitala Republicii Populare Române, funcționează Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române. În fiecare centru regional funcționează un tribunal regional pentru regiunea respectiva. Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române, precum și tribunalele regionale, au câte unul sau mai multe colegii penale și câte unul sau mai multe colegii civile. Numărul colegiilor se stabilește prin ordinul Ministrului Justiției.

Articolul 23

Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române și fiecare tribunal regional este compus dintr-un număr de judecători și este condus de un președinte, ajutat de unul sau mai mulți președinți adjuncți. În caz de lipsa sau împiedicare, președintele este înlocuit de unul dintre președinții adjuncți, în ordinea fixată de președinte.

PREȘEDINTELE DESEMNEAZĂ PE ÎNLOCUITORII PREȘEDINȚILOR ADJUNȚI ȘI STABILEȘTE PE ÎNTREGUL TRIBUNAL ȘI PE COLEGII, ORDINEA ÎN CARE ACEȘTIA SÎNT ÎNLOCUIȚI, ÎN CAZ DE LIPSA, DE CĂTRE CEILALȚI. EL REPARTIZEAZĂ JUDECĂTORII PE COLEGII ȘI DESEMNEAZĂ PE JUDECĂTORII CARE TREBUIE SĂ ÎNDEPLINEASCĂ ÎNSĂRCINĂRI SPECIALE ÎN CADRUL ATRIBUTUNILOR TRIBUNALULUI.

Președintele conduce unu dintre colegiile penale. El are dreptul sa prezideze orice complet de judecată al tribunalului.

Articolul 24

Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române și Tribunalele regionale judeca recursurile împotriva sentințelor (hotărârilor) pronunțate de tribunalele populare de raion, de oraș și de raion orasenesc. Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române și tribunalele regionale judeca în fond cauzele date prin lege în competența lor.

Articolul 25

Unul dintre colegiile penale ale acelor tribunale regionale care își au sediile în orașele de reședința ale direcțiilor regionale C.F.R., judeca și recursurile împotriva sentințelor (hotărârilor) pronunțate de tribunalele populare pentru căile ferate; același colegiu judeca în fond și toate cauzele date prin lege în competența tribunalelor regionale, privind infracțiunile din sectorul căilor ferate. Recursurile împotriva sentințelor (hotărârilor) penale pronunțate de tribunalul popular pentru căile ferate din București, se judeca de unul dintre colegiile penale ale Tribunalului Capitalei Republicii Populare Române; același colegiu judeca în fond și toate cauzele date prin lege în competența Tribunalului Capitalei Republicii Populare Române, privind infracțiunile din sectorul căilor ferate.

Capitolul II - Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române și tribunalele regionale

Articolul 26

Unul dintre colegiile penale ale acelor tribunale regionale, în a căror circumscripție își au sediul tribunalele populare maritime și fluviale, judeca și recursurile împotriva sentințelor (hotărârilor) penale pronunțate de tribunalele populare maritime și fluviale; recursurile împotriva sentințelor (hotărârilor) civile ale tribunalelor populare maritime și fluviale, se judeca de unul dintre colegiile civile ale acelorași tribunale regionale. Același colegiu penal, care judeca recursurile prevăzute în alineatul precedent, judeca în fond și toate cauzele, date prin lege în competența tribunalelor regionale, privind infracțiunile din sectorul maritim și fluvial.

Capitolul II - Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române și tribunalele regionale

Articolul 27

Judecătorii colegiilor prevăzute în art. 25 și 26, sînt desemnați prin ordin de Ministrul Justiției.

Capitolul III - Tribunalele speciale

Articolul 28

Tribunalele militare sînt următoarele:

- a) tribunalele militare pentru Marile Unități și tribunalele militare teritoriale;
- b) tribunalele militare pentru regiunile militare și pentru Marina Militară, precum și tribunalele militare pentru unitățile Ministerului Securității Statului.

Capitolul III - Tribunalele speciale

Articolul 29

Tribunalele militare au competența stabilită prin Legea pentru organizarea tribunalelor și procuraturilor militare.

Capitolul III - Tribunalele speciale

Articolul 30

Tribunalele populare pentru căile ferate funcționează în orașele de reședința ale direcțiilor regionale C.F.R. Competența teritorială a fiecărui tribunal popular pentru căile ferate corespunde circumscripției Direcției Regionale C.F.R. respective.

Capitolul III - Tribunalele speciale

Articolul 31

Tribunalele populare pentru căile ferate judeca în fond acele cauze care sînt date prin lege în competența lor.

Capitolul III - Tribunalele speciale

Articolul 32

Tribunalele populare maritime și fluviale funcționează în numărul și la sediile stabilite prin ordinul Ministrului Justiției. În același fel se fixează și circumscripțiile acestor tribunale.

Capitolul III - Tribunalele speciale

Articolul 33

Tribunalele populare maritime și fluviale judeca în fond acele cauze care sînt date prin lege în competența lor.

Capitolul III - Tribunalele speciale

Articolul 34

Tribunalele speciale sînt compuse dintr-un număr de judecători și sînt conduse de un președinte.

PREȘEDINTELE TRIBUNALULUI SPECIAL STABILEȘTE PE ÎNTREGUL TRIBUNAL ORDINEA ÎN CARE ESTE ÎNLOCUIT, ÎN CAZ DE LIPSA, DE CĂTRE JUDECĂTORI. EL REPARTIZEAZĂ PE JUDECĂTORII CARE TREBUIE SĂ ÎNDEPLINEASCĂ ÎNSĂRCINĂRI SPECIALE. ÎN CADRUL ATRIBUTIUNILOR TRIBUNALULUI SPECIAL.

Capitolul IV - Tribunalul Suprem

Articolul 35

În Republica Populara Română funcționează un Tribunal Suprem. Sediul Tribunalului Suprem este în Capitala Republicii Populare Române.

Articolul 36

Tribunalul Suprem are un colegiu penal, un colegiu civil și un colegiu militar, compuse din numărul necesar de judecători.

Articolul 37

Tribunalul Suprem este condus de un președinte. El este ajutat de unul sau mai mulți președinți adjuncți și de președinții de colegii, desemnați dintre judecătorii Tribunalului Suprem, de către Președintele Tribunalului Suprem.

Articolul 38

**PREȘEDINTELE ȘI JUDECĂTORII TRIBUNALULUI SUPREM SE
ALEG DE MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ.**

Articolul 39

PREȘEDINTELE PREZIDEAZĂ PLENUL TRIBUNALULUI SUPREM ȘI POATE PREZIDA ORICE COMPLET DE JUDECATĂ AL ACESTUI TRIBUNAL. ÎN CAZ DE LIPSA SAU ÎMPIEDICARE, președintele este înlocuit de unul dintre președinții adjuncți.

Președintele desemnează pe înlocuitorii președinților de colegii și stabilește, pe întregul tribunal și pe colegii, ordinea în care aceștia sînt înlocuiți, în caz de lipsa, de către ceilalți judecători. El repartizează judecătorii, pe colegii, după necesitate.

Președintele are dreptul sa sesizeze Tribunalul Suprem cu cererile de îndreptare privind sentințele (hotărîrile) judecătorești definitive.

Articolul 40

Ședințele Plenului Tribunalului Suprem au loc cu participarea a cel puțin jumătate din numărul membrilor fiecărui colegiu și întotdeauna cu un număr de membri fără soț.

Articolul 41

Tribunalul Suprem supraveghează activitatea judiciară a tribunalelor prin:

- a)** judecarea cererilor de îndreptare. În cazul cînd sentința (hotărîrea) atacată a fost pronunțată de un colegiu al Tribunalului Suprem, cererea de îndreptare se judeca de Plenul Tribunalului Suprem;
- b)** îndrumările pe care le da tribunalelor pe baza practicii judiciare a acestora, cu privire la justa aplicare a legilor. În acest scop, Plenul Tribunalului Suprem se întrunește cel puțin odată la 3 luni, în prezenta Ministrului Justiției și a Procurorului General al Republicii Populare Române, care pune concluziuni.

Capitolul IV - Tribunalul Suprem

Articolul 42

Tribunalul Suprem judeca recursurile declarate împotriva sentințelor (hotărîrilor) pronunțate în fond de Tribunalul Capitalei Republicii Populare Române, de tribunalele regionale, de tribunalele militare pentru regiunile militare și, pentru Marina Militară, precum și împotriva sentințelor (hotărîrilor) pronunțate de tribunalele militare pentru unitățile Ministerului Securității Statului; el judeca în fond cauzele date prin lege în competența sa.

Capitolul V - Executorii judecătorești

Articolul 43

Executarea sentințelor (hotărîrilor) pronunțate în cauzele civile, precum și executarea laturei civile din sentințele (hotărîrile) pronunțate în cauzele penale, se face de către executorii judecătorești.

Capitolul V - Executorii judecătorești

Articolul 44

Executorii judecătorești funcționează la tribunalele populare. Prin ordinul Ministrului Justiției se va putea stabili funcționarea lor și la alte tribunale.

Capitolul V - Executorii judecătorești

Articolul 45

Actele pe care executorul judecătorec le îndeplinește în executarea sarcinei sale sînt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice, organele administrației centrale și locale de stat, instituțiile, întreprinderile și organizațiile economice de stat, întreprinderile și organizațiunile cooperatiste, organizațiile de masa și orice alte organizațiuni obștești.

Capitolul VI - Dispozițiuni comune

Articolul 46

La fiecare tribunal sau la fiecare colegiu funcționează unul sau mai multe complete. Sentințele (hotărîrile) se dau cu majoritatea voturilor membrilor completului. În cazul cînd un membru al completului a decedat sau se găsește în imposibilitate de a-și manifesta voința sau de a se pronunța, dacă ceilalți membri ai completului care au luat parte la judecata pot forma majoritatea cerută de alineatul precedent, sentința (hotărîrea) va fi data. În caz contrar, cauza se va judeca din nou și cu precădere.

Capitolul VII - Dispozițiuni tranzitorii și finale

Articolul 47

Tribunalele populare, în circumscripția cărora sînt cuprinse comune sau orașe pentru care, sînt întocmite cărți funciare, vor avea câte o secție de carte funciară.

Capitolul VII - Dispozițiuni tranzitorii și finale

Articolul 48

Ori de câte ori legile întrebuițează denumiri de instanțe sau de funcțiuni judecătorești, stabilite sau înlocuite potrivit decretului 132/1949, aceste denumiri se socotesc înlocuite după cum urmează: - Curtea Suprema, prin Tribunalul Suprem; - Curtea, prin Tribunalul Regional; - Tribunal și judecătorie populara, prin tribunalul popular; - Prim președinte, prin președinte; - Judecător șef, prin președinte.

**PREȘEDINTELE PREZIDIULUI MARII ADUNĂRI NAȚIONALE,
PETRU GROZA**

Secretarul Prezidiului Marii Adunări Naționale, GH. MARUSSI